

ZAŠTITA INTERESA PRIVATNE PRAKSE

KORESPONDENCIJA SA ČLANOVIMA E-MAILOM

ODGOVORI UDRUGE NA PITANJA/DILEME, ŠTO MOŽE KORISTITI SVIM ČLANOVIMA U ISTOJ PRAVNOJ SITUACIJI

Pitanje Udruzi:

Poštovani,

baš smo Vas opteretili ovih dana pa se ispričavam na broju upitu koje Vam dostavljamo.

Htjela sam provjeriti jednu informaciju s Vama.

Naime, čuli smo da se za vanjske suradnike, odnosno doktore koji rade na Ugovor o dopunskom radu, mora svakih 6 mjeseci objavljivati specifičan natječaj na HZZ-u.

Znate li Vi nešto više o tome i kako funkcionira zaposlenje djelatnika na Ugovor o dopunskom radu, s obzirom na to da i sami imamo doktore koji su zaposleni preko Ugovora o djelu?

Hvala Vam na pomoći.

Za sva dodatna pitanja sam tu. A.DŽ., Voditelj ureda

Odgovor Udruge :

Poštovana,

Uvodne napomene

Informaciju koju ste čuli, a koja Vas je ponukala na postavljeno pitanje, lansirana je od laika, pa je slijedom toga i Vaše pitanje, bez uvrede laičko. Ja ne želim biti strog prema Vama u iznošenju stava, nego prema Vašoj šefici, koja obavlja zdravstvenu djelatnost već jako dugo i koja je uvjetno rečeno, glede rada drugih liječnika za Polikliniku prošla sve faze promjena koje su uvjetovale pravni status oblika rada drugih liječnika za Polikliniku.

Razlika dopunskog rada i dodatnog rada

Kao prvo, morate znati da **institut dopunskog rada u RH**, kao ozakonjeni oblik, u **RH pravno više ne egzistira**, jer je zamijenjen institutom DODATNOG RADA, temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, NN, 151/22. u primjeni od 1.1.2023.god. Dodatan rad odnosi se na rad radnika zaposlenog kod matičnog ili više matičnih poslodavaca, to znači za rad s nepunim radnim vremenom u okviru punog radnog vremena od 40 sati rada/tjedan, da **bi mogao raditi za drugog poslodavca temeljem ugovora o dodatnom radu**. Članak 18a. ZOR-a obvezuje takvog radnika da **prije početka rada za drugog poslodavca pisanim putem obavijesti svog matičnog poslodavca** o sklopljenom dodatnom radu. Isti članak ZOR-a propisuje da matični poslodavac može pisanim putem zatražiti od radnika da prestane obavljati dodatni rad kod drugog poslodavca, ako za to za njega postoje objektivni razlozi i... Ako je zahtjev matičnog poslodavca temeljen na pravnom institutu „zakonske zabrane natjecanja“ s poslodavcem, na prava i njegove obveze primjenjuju se **odredbe ZOR-a o**

zakonskoj zabrani natjecanja (članak 101. ZOR-a).

Dodatan rad i primjena instituta „zakonske zabrane natjecanja“

Naime, članak 101. ZOR-a propisuje pravni institut **zakonske zabrane natjecanja**, tj. da **radnik ne smije bez odobrenja poslodavca za svoj ili za tuđi račun/korist sklapati poslove iz djelatnosti koju obavlja njegov matični poslodavac**. Ako se radnik ogluši na takvu zabranu, njegov matični poslodavac može od drugog poslodavca ili od radnika tražiti da financijske efekte njegovog rada za drugog poslodavca **uplati u korist matičnog poslodavca**. **Ako je matični poslodavac saznao da njegov radnik radi za drugog poslodavca bez njegove suglasnosti, a nije postupio kako je navedeno u prethodnom izlaganju i to u vremenu od 3 mjeseca, smatra se da je prešutno dao suglasnost radniku da obavlja takve poslove dodatnog rada za drugog poslodavca.**

Opisano je interpretacija ZOR-a kao općeg propisa, primjenjiva za sve pravne subjekte u statusu poduzetnika, bez obzira na djelatnost koju obavljaju, ali i one koji, prema definiciji, nisu poduzetnici (npr. javne ZU).

Dodatan rad i primjena ZZ/18 u svezi takvog rada ZR zaposlenog u subjektu javnog zdravstva

NO, ako „problem“ **spustimo na razinu zdravstva**, onda moramo zaključiti da sve nije tako jednostavno. Naime, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, NN, 100/18 (dalje: ZZ/18) rad zdravstvenog radnika za drugog poslodavca reguliran je odredbom članka 157. do članka

160. ZZ/18. Članak 157. ZZ/18. propisuje da zdravstveni radnik u radnom odnosu u subjektu javnog zdravstva može uz odobrenje poslodavca za svoj račun sklopiti **posao iz zdravstvene djelatnosti poslodavca uz njegovo odobrenje** ali s ograničenom vremenom trajanja takvog rada **od jedne godine**. Da bi takav poslodavac dao odobrenje, potrebno je da on prethodno **sklopi ugovor o međusobnim pravima i obvezama sa drugim poslodavcem** – zdravstvenom ustanovom ili trgovačkim društvom koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili sa zdravstvenim radnikom privatne prakse, **da bi radnik matičnog poslodavca mogao za svoj račun obavljati poslove za drugog poslodavca iz djelatnosti matičnog poslodavca**.

- **I drugi uvjeti za rad u korist privatnog zdravstvenog subjekta**

Da bi drugi poslodavac mogao biti subjekt takvog poslovnog odnosa javnom subjektu mora dokazati da nema nepodmirene obveze s osnova poreza, prireza i doprinosa, odnosno da nema drugih dospjelih a nepodmirenih obveza prema RH (članak 158 ZZ/18). Sadržaj ugovora o međusobnim pravima i obvezama iz članka 157. stavak 3. ZZ/18. propisan je člankom 159. istog ZZ/18. Danu suglasnost - valjanost jedna godina – **tijekom konzumacije odobrenja**, a temeljem članka 160. istog ZZ/18, **matični poslodavac može o p o z v a t i**.

Zaključak 1.:

Opisani uvjet u prethodnom stavku, **normativno se naslanja i uvjetuje primjenu odredbi članka 18 a ZOR-a o dodatnom radu i za područje zdravstva i to za zdravstvenog radnika koji radi u subjektu zdravstva u vlasništvu Države/županije, to znači i za sve druge poslodavce u privatnom vlasništvu.**

Zaključak 2.:

Opisana ograničenja/uvjete za rad zdravstvenog radnika u statusu službenika na radu u javnoj zdravstvenoj ustanovi **ne odnosi se na ograničenje mogućnosti rada zaposlenog radnika koji je u radnom odnosu kod privatnog zdravstvenog subjekta.**

Zaključak 3. (nastavno na zaključak 2.):

To znači, da poslodavac radnika **koji je vlasnik zdravstvene ustanove ili trgovačkog društva za zdravstvenu djelatnost** ili je nositelj djelatnosti privatne prakse iz članka 46. ZZ/18., glede mogućnosti rada njihovih radnika za drugog poslodavca, ta mogućnost, **uvjetno rečeno ograničena je samo primjenom odredbi članka 101. ZOR-a, tj. s institutom „zakonske zabrane natjecanja“, kako to**

sugerira/upućuje primjena članka 18a. stavak 4. ZOR-a.

Zaključak 4.:

Važno je još memorirati, da DODATAN RAD za drugog poslodavca može trajati **do 8 sati tjedno**, prema rasporedu poslodavca, ako je **raspored utvrđen sa jednakim trajanjem, odnosno čak i 16 sati**, u što je uključen i prekovremeni rad **kod nejednakog rasporeda rada**, s tim, da je takav raspored vremenski ograničen brojem mjeseci (4 ili 6) , ali i prosjekom rada/čitavo razdoblje od 8 sati tjedno.

Zaključak 5.:

Institut dodatnog rada za poslodavca je **p o v o l j n i j i** u odnosu na prethodni, zamijenjeni institut dopunskog radnog odnosa koji je dimenzionirao trajanje mogućeg dopunskog radnog odnosa, mjereno satima rada do 180 sati/godina ili prosječno 15 sati/mjesec ili prosječno, uvjetno rečeno cca 3,75 sati /tjedan. Pravni institut dodatnog rada ne ograničava trajanje takvog rada s ukupnim brojem/godinu, već samo prosječno 8 sati rada/tjedan, što znači, da bi teoretski, za 12 mjeseci, računajući na mjesečni fond sati rada za 2024.godinu mogao rezultirati sa fondom sa preko 400 sati rada/godinu ili prosječno cca 33 sata/mjesec ili 8 sati/tjedan (za cca 52 tjedna a 8 h/tjedan)

Prekršajne odredbe za primjenu članka 18a. i 18b. ZOR-a u svezi DODATNOG rada

Odredbom članka 229. ZOR-a koji propisuje najteže prekršaje poslodavca propisani su prekršaji vezani za primjenu članka 18 a. stavak 2. i prekršaji za primjenu članka 18. b. stavak 4., stavak 5., stavak 7. i stavka 10. i 12. ZOR-a – relevantne norme koje se odnose za primjenu instituta dodatnog rada (novčana kazna za prekršaj za pravnu osobu, a to je i Poliklinika "X" u rasponu od 8.090 eura do 13.270 eura).

Činjenice iz prethodnog stavka povezujem sa inzistiranjem ravnateljice Poliklinike da ju se informira na koje prekršajne odredbe je Poliklinika eksponirana u svom poslovanju, pa npr. ističem da ZOR, člancima 223. = propisuje inspeksijski nadzor, s tim, da nastavno članak 226. propisuje za isti predmet primjenu upravnih mjera, a članci 227 – 229. primjenu prekršajnih mjera, sve u svezi primjene odredbi svakog članka ZOR-a iz prethodnog stavka.

Prekršaji/sankcije utvrđeni su ZOR-om praktično za protupravnu primjenu svakog članka ZOR-a.

Identično rečeno u prethodnom stavku i drugi zakonski propisi propisuju slične prekršajne odredbe vezane za poslodavca u primjeni tog/takvog Zakona.

Veći zdravstveni subjekti izloženi su većim rizicima primjene prekršajnih odredbi ZOR-a za većeg broja zaposlenih.

Poliklinika sa 20 i više zaposlenih morala bi prevenirati što manju mogućnost nezakonitog postupanja u svim sferama svoje djelatnosti, da ne bi ušli u sferu prekršaja ili primjene posebnih/propisanih upravnih mjera, na štetu Poliklinike ali i na štetu zaposlenih radnika (za sferu radnih odnosa zdravstvenog subjekta, koji uz opći propis iz sfere rada primjenjuje i posebne propise iz djelatnosti zdravstva - najkompliciranija društvena djelatnost), Udruga s nekim članovima ima sklopljen ugovor o

pružanju usluga pravne logistike, ali i financijskog poslovanja, da bi na višoj razini u odnosu na razinu koju sada konzumira poglavito radom ili poslovnim odnosom sa knjigovođom, sebi osigurala veći stupanj sigurnosti za poslovanje lege artis.

Ako Vam nešto nije jasno, postavite potpitanje.

Ivan Gabrilo, dipl. iur. – pravni savjetnik

Pitanje Udruzi:

From. S.K.T.

Poštovani,

Molim da mi odgovorite na pitanje, da li je ljekarna koja je u Mreži JZS i koja posluje po načelu za obrt u vlasništvu Gradske ljekarne Zagreb ili Grada Zagreba, kao JP/RS, a u svezi s tim i odgovor, tko je za nju zakupodavac?

Hvala, S.K.T.

Odgovor Udruge :

Poštovana,

Uvod

U privitku, ponovno Vam dostavljam na znanje podnesak kojeg sam za Vas izradio 6.2.2024.god. u predmetu „Status ljekarne u Mreži JZS u zakupu prostora u vlasništvu Grada Zgb, kao jedinice lokalne/regionalne samouprave“. Tom podnesku nemam više što dodati, jer je u njemu glede Vašeg statusa sve rečeno.

U tom smislu, poglavito mislim na stavak 2., koji upućuje na saznanje da Gradske ljekarne nisu vlasnici ljekarničkih jedinica, već da je to Grad Zagreb, kao jedinica regionalne/područne samouprave.

Tim stavkom podneska memoriram pravne činjenice iz 1993.god. , kada je 1. Zakon o zz RH regulirao odnose u području zdravstva/zdravstvene djelatnosti. Povijesno, taj Zakon uveo je/ozakonio nositelje prava vlasništva/titulara nad zdravstvenim subjektom, koji je do dana koji prethodi početku primjene Zakona bio u sastavu DRUŠTVENOG VLASNIŠTVA.

Gradske ljekarne, DZ, opće bolnice i..., tim Zakonom dane su u vlasništvo županija/Grada Zgb, a KBC-i, klinike, zavodi i... u vlasništvo Države.

Razrada pojma vlasništva!

Kada govorimo o vlasništvu, onda se postavlja pitanje, što taj pojam sadržajno znači? Odgovor na takvu dilemu/pitanje daje članak 48. Ustava RH koji propisuje 3 osnovna načela:1.

„jamči se pravo vlasništva“, 2. „vlasništvo obvezuje“ i 3. „vlasništvo se nasljeđuje“. U primjeni, spuštajući to na razinu Grada Zagreba znači, da sva vlasnička prava/obveze prema Gradskoj ljekarni Zagreb ima Grad Zagreb kao jedinica lokalne, a ujedno i kao jedinica područne/regionalne samouprave.

Rezime

Rezimirajući rečeno, Gradske ljekarne Zagreb ne mogu nastupati prema ljekarničkim jedinicama u zakupu ili podzakupu, kako je to npr., a temeljem članka 181. Zakona iz 1993.god. primijenila Primorsko-goranska županija.

„Povijesni“ članak 181. ZZ iz 1993.god.?

Članak 181. Zakona iz 1993.god. regulira suštinu odnosa vlasnika ljekarni prema mag.pharm. nositeljima djelatnosti, koji su temeljem tog članka, volje Države dobili status privatnika, koji je nastavio obavljati djelatnost u prostoru i sa opremom, kao zaposlena osoba u sastavu Gradske ljekarne. Članak 181. Zakona iz 1993.god. obvezao je jedinice područne/regionalne samouprave da pripreme program p r o d a j e navedenog prostora zakupnicima u točno propisanom roku (zaposlenici VSS zdravstvenog usmjerenja). Rok nije ispoštovan?? Čekalo se 2011.god., tj. godinu u kojoj je donijet Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora u vlasništvu države, županija, gradova i općina kao lex specialis u odnosu na Zakon o obveznim odnosima, koji, kao opći propis regulira tu materiju.

Postavljen rok za prodaju tim Zakonom, **također je istekao a da se na tom planu nije napravilo ništa.** Intencija Države je bila da se ljekarnička djelatnost, kao što je to praksa svih država EU obavlja u ljekarnama u privatnom vlasništvu (iznimke su učinjene za velike gradove koji su organizirali rad sa jednom gradskom ljekarnom koja je na lageru držala i skupe lijekove, koji se rijetko propisuju za korištenje, kako privatne ljekarne ne bi zamrznule /umrtvile svoja obrtna sredstva, ili najjeftinije lijekove za koje privatne ljekarne nemaju interesa prodaje zbog male zarade jer se/kada se na takvu cijenu aplicira ugovorena marža).

Zaključak 1.

Iz navedenih razloga, sve gradske ljekarne u RH, prema svojim bivšim jedinicama koje je, a prema programu zakupa ili podzakupa dao – odlučio vlasnik, ne mogu se/nemaju ovlast – nadležnost postupati prema obilježjima/načelima vlasništva, što u ovom predmetu znači Grada Zagreba.

Pitanje Udruzi:

Pošiljatelj: v.v.

Poslano: 24. studenog 20221:31

Primatelj: gabrilo@uppz.hr <gabrilo@uppz.hr>

Predmet: Situacija od 1.1.

Cijenjeni gospodine Gabrilo,
molim vas za uputu i rješenje za moju sr. B.

Naime, sr. B, od 1.1. 25. ide u starosnu mirovinu. Zadnji radni dan joj je 31. 12 24.

Od 1.1. 25. raditi će dozvoljenih 4 sata dnevno. Koliko sam jučer shvatila, u ovom slučaju ne moram raditi novi Ugovor o radu nego možda samo anex i isto tako za plaću. Zadrje o plaći pisali ste mi rješenje u 3. mjesecu 2023.

Da li vam trebam poslati još kakve podatke? Ja sr. B. dajem plaću prema ekonomskoj snazi, možda se je tu nešto promijenilo? Na bolje! Treba li to provjeriti?

Kad to zaživi onda ću ja raditi onaj prekid i tražiti novi izračun mirovine. Nisam stigla do sada, a ne mogu istovremeno. Jedno po jedno. Stignem.

Puno pozdrava i puno hvala, V. G.

Odgovor Udruge :

Poštovana,

Za m.s. B. potrebno je izraditi ugovor o izmjeni i dopuni ugovora o radu – skraćeno – Aneks br. 1 – u duhu i smislu, da se nastavlja njen radni odnos za Vas, njenog istog poslodavca, za iste poslove i radne zadaće koje obavlja danas, ali sa smanjenim fondom sati rada/tjedan. U ugovoru se mora naglasiti da će imenovana ostvarivati prava iz rada i po osnovi rada razmjerno vremenu rada. Da li ćete se Vi kao poslodavac pridržavati tog pravnog načela, stvar je Vaše odluke. Npr. Vi joj možete smanjiti plaću na ½ sadašnjeg iznosa, ali i ne morate. Vi joj možete smanjiti neoporezive iznose na ½ iznosa, ali i ne morate. Itd. S obzirom da ste B. smanjili njenu kalkulativnu plaću, na iznos primjerene plaće prema članku 90. ZOR-a, jer je za to, u tom vremenu, Vaša ekonomska snaga opravdavala donošenje takve Vaše poslovne odluke, možete odlučiti kako sam iznio opisujući 2 alternative. S obzirom, a kako ste naveli, da se

Zaključak 2.

Iz navedenih razloga, **s obzirom da se vodi sudski spor**, odvjetnici, **koji zastupaju ljekarne u zakupu Grada Zagreba, trebali bi posebnim podneskom sudu tražiti da se i Grad Zagreb u m i j e š a u postupak suđenja**, kao vlasnik Gradske ljekarne Zagreb, što znači i sa vlasničkim ovlastima /obvezama u predmetu Vaše Ljekarne (kao kuriozu navodim iznos zakupnine ??).

Također Vam dostavljam izvadak iz Časopisa „Privatna praksa“ koji razrađuje materiju obračuna plaća radnicima u Vašoj ljekarni ili ljekarnama Vaših kolegica, a prema ekonomskoj snazi bilo koje privatne ljekarne kao poslodavcu.

Vaša ekonomska snaga poboljšala, Vi sestre možete utvrditi veći iznos plaće, a i ne morate, sve sukladno Vašoj odluci, mogućnostima i činjenici, kako ja stalno sugeriram, da prvenstveno morate nastojati održati harmoniju odnosa poslodavac/radnik.

Što se tiče Vas i pokretanja postupka izračuna nove mirovine/revaloriziranog postojeće iznosa, to možete, jer ste u statusu umirovljenika proveli više od godinu dana. No, moj slučaj ne mora biti preslika za Vas, jer sam ja pokrenuo postupak revalorizacije nakon 4 godine.

Stojimo Vam na dispoziciji da Vam pomognemo u realizaciji Vaših poslovnih odluka, prema uputama/naputku kako sam iznio.

Srdačno Vas pozdravljam.

Ivan Gabrilo, dipl. iur. – pravni savjetnik